

СЛАВА

ПОВРЕМЕННО ДУХОВНО СПИСАНИЕ.

За нравствено образование и умствено развитие.

Издазя сѣки мѣсяць на сѣция форматъ.—
Годишна цѣна е: гр. 24. предплатени за насѣдъ.

Писма или статии ще ся отправятъ до Изда-
теля въ Руссе.— Неплатени писма не сѣ приети.

ТРѢБА ЛИ ДА ПРОПАДНЕ ДУХОВНОТО СПИСАНИЕ »СЛАВА?«

Преди да ся одързостѣх да спрѣх веднѣжъ за винаги теченіето на листътъ си, когато виждамъ че не ми ся явявѣтъ още нуждното число спомощници, нето ми ся внася онова, което е нужно за съществуваніето на това едно по тѣзи частъ списание, то насърденъ отъ нѣкои и други родолюбиви лица за да остана постоянь въ предиріятіето си, счетохъ за длѣжностъ предъ всичко да излѣза предъ Почит. Читатели, съ горньото питаніе, да би съ това разяснилъ по-точно, да ли е нужно да имаме Духовни Списания или не?— Въ какво положеніе ся намѣрваме ний въобще, какъ стоимъ съ просвѣщеніето си, и до кой степенъ на науката сме напреднали, това мислимъ не ще доказателства. Ако погледаме нашето състояніе въ туй отношеіе и ся сравнимъ съ чуждитѣ Славянски народи, ний имамъ една твърдѣ голѣма разлика. По това остава на общо размишленіе; и ний ограничимъ само върху предмѣта си.— Отъ както съмъ захващамъ теченіето на листътъ си, азъ виждамъ че ся повреждамъ въ всяко отношеіе по-вѣче, отъ колкото ся ползувамъ. Виждамъ че съмъ излѣганъ въ предиріятіето си, когато ми ся причиняватъ толкосъ немилостиви злоупотребленія; но и пакъ сичко поднасямъ за любовта на родътъ си, да би му помогналъ поне отъ части. Постоянството и търпението ма насърчавахъ въ всяко предиріятіе; и азъ радостно изпълнявахъ и изпълнявамъ онова което можъ, и което съмъ длѣженъ да върша, за да отговорѣхъ на народната си длѣжностъ. Безпристрастно ся управлявахъ и ще ся управлявамъ въ мислитѣ си, точно и до колкото ми допушахъ умнитѣ сили гледахъ да отговорѣхъ на назначенната си програма; но и тоя мой трудъ на жалостъ неможа да умилостиви мнозина лица и души, за да не ма опропасяватъ нето убиватъ волята въ предиріятіето ми. За голѣмъ срамъ счетохъ и считамъ да оничтожа теченіето на листътъ си, ако и да имамъ законни причини, защото и чуждитѣ народи знаѣтъ вече много малко че съществува, които ни считатъ и тѣй за нед-стоенъ (ушъ) народъ, които предъ цѣль свѣтъ исповѣдватъ че Българскитѣ вѣстници и списания съществуваха три дни и до пладнѣ.

Съ захващаніето на листътъ си, азъ исповѣдахъ и исповѣдвамъ, какъ нѣмамъ намѣреніе да си основавамъ никакъвъ фондъ, или да си повдигамъ паметникъ, но само да съществува и да бжде отъ полза, (ако може) на сѣкій Христіанинь. Тѣзи мисль ма е ръководила и ръководи, затова и опредѣлихъ на листътъ си, една съвсемъ умѣренна годишна цѣна, за да може да ся запише сѣкій за приемателъ и да ся подържи за винаги, което е едно отъ най горѣщитѣ ми желанія. Въ това, мислитѣ ми намѣрихъ отзивъ, но той бѣше за кратко врѣме. Нашата духовна книжевностъ е доста въ жалостно състоянѣ, вѣрата ни е съвсемъ въ тъмнина, священството ни неучено; а сичко това иска съживяваніе, а не презреніе и не хайство. Народътъ е жеденъ за духовна наука, но нѣма отъ кого да ѣхъ спичели. Това като е тѣй, ний виждаме че е нужно да имаме не едно, но и по-вѣче *Духовни Списания*,

които би отговорили на нуждата. Затова сме и постоянни въ предприятіето си, само ако ся подпомогнемъ отъ Поч. Читатели; защото да работи човѣкъ за общо добро, а да повреди самъ себѣ си, то е една глупость.

Не ни остава доволно врѣме за да трѣгнемъ сами да си събираме спомощници, но сичката ни надѣжда е въ пріятелитѣ ни, въ които бѣхме увѣрени, какъ ще положѣтъ единъ трудъ за да ни запишатъ повѣчко спомощници и да ни подкрепѣтъ въ предприятіето, но нажалость отъ мнозина още не сме ся удостоили съ родолюбіето имъ. Затова умоляваме повторително сѣкого Христіанина който е искрени пріятель на духовното ни просвѣщеніе, да ся запише за пріемателъ на духовното списаніе *«Слава»*, за да не изчезне тодкось безврѣменно отъ лицето на земѣта. А ний ще бждемъ постоянни въ предприятіето си за винаги и ще ся трудимъ да отговоримъ по-точно на програмата си.— Шомъ ся появѣтъ на брой до 500 спомощници за листѣтъ ни, ний ся обѣщаваме да дадемъ на почит. си спомощници не само 12 Кн. презъ годината но 15, като ще помѣстваме и разни слова, вмѣсто обещанія *«Духовенъ Сборникъ»*.— Чудно намъ е когато ся научаваме че калугеритѣ по манастиритѣ не въспрѣмали да ся запишатъ за спомощници на листа ни, но го наричали *«Еретическій»*; това е голѣмъ срамъ за тѣхното званіе, когато сж тѣ позвани най-много да помагатъ на духовното-народно-образование; или не имъ иде на смѣтката, когато виждатъ че тѣхнитѣ нехристіански дѣла ся презиратъ огъ народа чрезъ просвѣщеніето. Нетрѣба Г-да калугери да мразитѣ *напредѣтъ*, но и вие трѣба да го подпомагате, ако желаете да ви уважава и почита народа. Чудно ся вижда на нѣкой побожни Христіани, когато ся напада на калугерскія чинъ, но не щѣтъ да размислятъ: че никой не напада на *калугерскія чинъ*, но на лицата и на тѣхнитѣ безумѣстни дѣла.

Увѣрени какъ слабія ни гласъ ще намѣри отзивъ, и какъ скоро ще ся сподобимъ съ по-вѣче спомощници за листѣтъ ни.

съ уваженіе
Издательтъ.

КАКЪ ЩЕ СЯ ПОПРАВИ НАШЕТО СВЯЩЕНСТВО?

Въ преминалія брой, изложихме въ кратко: защо нашитѣ учени мъже, не въспрѣматъ да ставатъ священници? а сега ще поговоримъ върху начинѣтъ какъ ся поправи нашето священство.— Твърдѣ намъ е жалъ когато четемъ че и чуждитъ народи, захванахъ вече да осждаватъ нашитѣ священници, тѣхната неспособност и др. Това ще възбуди мислимъ въ душата на сѣкій Българинъ едно желаніе, щот за въ бъдуще поне, да ся въздигне нашето священство на единъ по-високъ степенъ да ся уреди по-добъръ редъ въ църквитѣ ни, да ся проповѣдва по-рѣвносно и по често словото Божіе, да ся уважава священническій чинъ, тѣй споредъ какъто е самата воля на Спасителя ни, който си е жертвувалъ и животѣтъ за нашето избавленіе отъ тъмнината, за нашето благополучіе на земѣта и за вѣчното ни възвѣрженіе, което Всевишній ни желае като единъ нашъ небесній Отецъ. Неговата свята воля е: да ся отдава приличната честь на служителитѣ Му, да ся послушатъ тѣхнитѣ мъдри наставленія, като Божіи намѣстници. Но за да бжде това, нууждно е служителитѣ да бждѣтъ достойни лица за това високо званіе, трѣба да бждаатъ способни за това свято служеніе. Представницитѣ на всяко едно тѣло, трѣба да бждѣтъ отлични хора, умни и серіозни, защото тѣ сж позвани най-много: даа наставляватъ, да бранятъ, да ръководятъ, да даватъ животъ на сичко което е полу-умъртвено и сичко да вършатъ за въ ползата на тѣхнитѣ подкрепители и вѣрни повѣреници. Следователно за да имаме такива достойни ръководители и наставници, особѣнно Христіанската си свята вѣра, която има днесъ най-голѣма нужда отъ бранители, отъ морални священнослужители, то длѣжни сме предъ сичко да си приготвимъ нужднитѣ лица, които ще бждѣтъ въ състояніе да отговорѣтъ на неизбѣжнатаа нужда а това може да ся достигне (което е всякому познато) само чрезъ еднагата наука

която е дала и дава животъ на цѣль свѣтъ. Чрезъ нея ще можемъ да си постигнемъ цѣльта и истинското-правственно образование, да намѣри отзивъ въ всяко Христіанско сѣрдце, побожното чувство съ което ся отличава и гордѣ нашя народъ, че си распространи предѣлитъ, Христовото ученіе, което е вкоренено въ сѣрдцата на нашя народъ, ще ся въздигне до най-високъ степенъ, и на тосъ начинъ нашето православно вѣроисповѣданіе ще привлече вниманіето на сичкитъ образовани народи и то по успѣшно и по драговолно ще са приема отъ иновѣрцитъ, за което ся покажахъ и показватъ доволно знакове. Затова за да ся поправи нашето священство, и за да задобіе по-голяма важность между народа, потребно е предъ всичко, да ся отворятъ училища за учители, т. е. да ся заведѣтъ нѣколко Богословски училища изъ отечеството ни, въ които да ся приематъ достойни ученици, и като ся приготвятъ добръ да ся произвѣждатъ за священници. На тосъ начинъ трѣба да ся постѣпи, ако желаемъ да имаме добри и способни священници, които безъ съмнѣніе ще ся уважаватъ и почитатъ отъ сѣкій Христіанинъ. А за да привлечемъ и дадемъ поводъ на нашитъ учени мъже за да ставатъ священници, нужно ще бѣде да ся постави единъ законъ на священниците, щото сѣкій ревностно и радостно да си изпълнява длъжноститъ, а за да бѣде това трѣба да ся опредѣли на священниците по една годишна плата, сѣкиму споредъ достоинството, за да не ставатъ никакви злоупотребленія, да нѣма нужда священникътъ да ходи да проси, да не размишлява само на кой начинъ ще ся прехрани, но да ся занимава съ точното изпълненіе на високото си званіе. Въ всѣкій единъ народъ, священниците си иматъ опредѣленната плата, затова и виждаме да напредватъ тѣхнитъ священници. Точно си изпълняватъ длъжноститъ, съгласіе и любовъ сѣжтъ между стадото си, тѣ даватъ свѣтъ и помагатъ всякому.

Священникътъ е Божій и народенъ служителъ, а като таквъ той трѣба да живѣе отъ народа; неговото званіе и чинътъ му ся малоуважава, ако той бѣде принужденъ да ходи да лъже и да ся кара за насущія си хлѣбъ. Той трѣба да бѣде примѣръ на стадото си въ всяка добродѣтель, а не да ся ненавижда по неволя съ всякого. Отъ него ся изисква да бѣде прилжателенъ въ изпълненіето на Божественна законъ, следователно той трѣба да бѣде осигуренъ и освободенъ отъ всяка старна, за да не ся занимава съ извънредни предмети, които неспадатъ въ кръгътъ на неговия чинъ.

Ексархіята ни е позвана да уреди и поправи сячко това, но като виждаме че нашата Ексархія е натоварена съ много прѣдмети, и сичко си очаква отъ нея подкрепленіето, то въ този случай отъ голѣма полза ще бѣдѣтъ и самитъ постѣпки на нашитъ Архіереи заедно съ священниците, т. е. ако бѣдущитъ наши Епископи размислятъ: какъ и на кой начинъ да ся въздигне опадналия священническій чинъ, какви мѣрки трѣба да ся зематъ за въ бѣдуще, за да ся отговори частъ по-скоро на нуждата. По нашето мнѣніе: предъ сичко е нужно да ся пази въ избираніето на лицата за священници, да не ся приематъ вече въ священническій чинъ, такива лица които нѣматъ никаква способность, нето достоинство. Който желае да стане священникъ, ако не са е приготвилъ въ опредѣленното училище, да бѣде принужденъ, предварително да положи испитъ поне отъ по-главнитъ богословски предмети, чи тогасъ да ся рѣкополага за священникъ; да не са върши нищо съ пристрастіе и за хатъръ. За сега поне такива едни узаконенія могатъ да станѣтъ, до дето не ся сподобимъ съ нуждитъ училища; да ся подканватъ священниците отъ старна на Епископитъ ни, дето да проповѣдватъ колкото можѣтъ по-често словото Божіе, да си вардятъ достолепіето, да не влизатъ въ никакви препирни съ стадото си, да бѣдѣтъ внимателни въ постѣпкитъ си въ сѣкій случай. Но не трѣба никоги да ся принуждава священникътъ да върши такива дѣла, които неспадатъ никакъ въ кръгътъ на неговитъ длъжности. Да не ся възлага повѣлително на священниците, да ходѣтъ отъ къща въ къща и да събиратъ владишина и други такива, съ единъ дума да не ся считатъ вече священниците за слуги, по за Божественни служители и народни пастири. И тѣ нека си иматъ приличната плата отъ нурията, нека бѣде задлъжена

всяка къща да плаща по нѣщо въ годината за священникътъ, който ще бѣде длъженъ да свършва сичко; безъ да зема нѣкоя плата особено за всяко едно служене; на тосъ начинъ мислимъ и священниците ще бѣдѣтъ по-задоволни, а и народътъ. Такива едни уреждения сж неизбежно нуждни, а още и ползвателни.

Редътъ е почти въ всичко нужденъ, тамъ гдѣто има редъ и правичностъ, тамъ има и добъръ успѣхъ. Въ насъ е до днесъ сичко вървяло безъ никакъвъ редъ и законъ, затова виждаме че сме въ доста плачевно състояніе почти въ всяко отношеніе. Искаме ли да имаме нѣщо добръ уредено, трѣба предварително да имаме съгласіе и любовъ по между си, а въ противенъ случай сичко е напраздно.

ЧЕЛОВѢЧЕСКОТО БЛАГОПОЛУЧИЕ.

Човѣкъ, като ся взре въ свѣта, не ще намѣри нийдѣ страна, градъ или село, дѣто първенцитѣ— тѣзи, които сж имали честта да ръководятъ насѣленіето, и отъ които зависи тѣхния напрѣдъкъ, и благополучіето, да не изиявяватъ всечастно полѣжду се бѣледи на несъгласія, раздори, прѣпирни, партіи, частни и лични гоненія даже до затриваніе. Между по образованитѣ людие таковото отношеніе има характеръ благороденъ, и ставатъ по-вечето за благо на човѣчеството,— за начала, които са доказватъ въ негова полза отъ правія и здравія разумъ. Нъ това у насъ е съвсѣмъ противоположно: подъ маската на единъ купъ начала и израженія ужъ за общенародно благо, ний криемъ голия нашъ частенъ интересъ, за постиганіе на когото ний не жалимъ за нищо общія, и до толкози щото въ убійственитѣ тѣзи борби, тѣзи послѣднія са опростаява. За примѣръ нека ни послужи прѣсното още повѣданіе на нѣкои си лица и вѣстници спрямо Екзархіята ни— единчкія ни плодъ на многогодишни старанія и на всяковидни жертви. Това неблагоприятно, подло и ниско отношеніе прави да скърби отъ душа и сърдце човѣкътъ, който желае горѣщо народното си добро. А сжщія този човѣкъ, като хвърли повторомъ погледъ върху масата на народа, върху тѣзи хора, съ щастіето на които обичатъ да располагатъ първенцитѣ, или по-добръ чорбаджиитѣ, той съ удивленіе ще види, че първитѣ стоятъ съ кръстосани рацѣ и насмѣшно глѣдатъ гнуснитѣ дѣла и отчаянитѣ, по нѣкогашъ гоненія на послѣднитѣ. Ето источникътъ отъ дѣто черпѣтъ сила и власть чорбаджиитѣ, отъ натискътъ на които ний още много ще страдаме ако не са свѣстимъ, ако не додемъ до съзнание. Това послѣдното единствено ма накара да изберж горнія насловъ, който ще е *слѣдствие* на това което ще разглѣдвамъ.

За да дойдемъ до това слѣдствие, ний трѣба да си зададемъ въпросъ: *какво нѣщо е човѣкътъ?* отъ отговоритѣ на когото ще извадимъ — че, човѣкътъ е животно *разумно, словесно*, което са различава отъ другитѣ животни по послѣднитѣ двѣ качества, и по естественитѣ си *права* и особени *длѣжности*: Ето предмѣтътъ, който ще ни по занимае.

Наистина, че човѣкътъ безъ слово и разумъ ще е лишенъ отъ думата *человѣкъ*, която по право трѣба да са замѣни съ— *животно*. Нъ, какво нѣщо е човѣкътъ безъ права и длѣжности? Чувамъ да казватъ, че безъ послѣднитѣ той би билъ звѣрътъ усамотенъ, безъ свързката на любовта къмъ Бога и къмъ хората; прѣданъ на своитѣ животни чувства; безъ длѣжноститѣ животътъ на човѣкътъ е животъ осамотенъ животъ мъртавъ, животъ слѣпъ; безъ длѣжноститѣ човѣкътъ граби, убива, коггато е гладенъ, и спи като е ситъ— дѣла на хишнитѣ животни.

А безъ първетѣ т. е. безъ правата що е човѣкътъ, ако не едно слѣпо робско орядіе, както сж волътъ и конътъ на своя господарь? Туй е много възмутително нъ не е и по малко истинно. Само едната мисль за едно таквось унизително състояніе трѣба да размѣща душата на човѣка. Само срамътъ и негодованіето отъ таквось робство сж въ състояніе да напомнятъ на човѣка, че той, като най-високъ тварь и образъ Божій, е *сжщество свободно* и отговорно за своитѣ дѣла; *сжщество*

на което животът е свързанъ съ животът на подобнитъ му и на което е назначено да не глѣда на подобнитъ си освѣнъ като на *равни* нему *брата*.

Правата на човѣкътъ сѣ той самъ, неговитъ животъ и неговата свободна воля; неговитъ длъжности— да знае разумно да оправя своя животъ и мъдро да владе свободната си воля. Когато въ човѣческото сърдце и гърди са намѣрили отивъ и мѣсто тѣзи двѣтъ начала, едното отъ които самата лична полза строго иска да защитава и да варди съ твърдостъ и постоянство, а другото— съ вѣрно и искренно и всесърдечно изпълненіе; тогасъ тѣзи двѣтъ дѣйствиущи заедно и совокудно, даватъ ожидаемія плодъ и обѣщаватъ желателното благополучіе.

Снабденъ съ необходимитъ тѣзи качества човѣкътъ, то ще търси за сполуката на сяка своя работа, на сяко свое прѣдпріятіе *сдружаваніето*, и него ще прѣдпопита. Осамотенъ, човѣкътъ нѣма сила, мощъ за нищо: той никакъ не може ни да заварди своитъ права, нито пѣкъ, като ги изгуби, да си ги възвърне другоаче, освѣнъ чрѣзъ сдружаваніето, чрѣзъ съединеніето съ своитъ брата. Нѣ, ако нѣма строго изпълненіе на длъжноститъ отъ страна на сѣкиго, и ако нѣма взаимность, която, като вселява любовта мѣжду братята, дава силата отъ единството за подкрѣпеніето, за заварданіето на личнитъ права на сѣкиго: то това сдружаваніе, това единство е невъзможно, и даже не може да са помисли за осъществленіето му. И наистинна, дѣ грѣба да намѣри човѣкъ силата, чрѣзъ която той да може да заварди своитъ права и да ги възстанови когато сѣ изгубени, ако не въ спасителното сдружаваніе и въ единството на човѣкътъ?

Само тогасъ свѣти надѣждата въ душата на човѣка, и само тогасъ дохожда тя до изпълненіе, когато човѣкътъ разбира добръ тѣзи вѣковѣчни свойства на своята природа; когато онава, което човѣкътъ разбира и знае прилично, прави неговитъ рѣшенія твърди и здрави; когато съзнаніето на вѣковѣчнитъ свойства на човѣческата природа ся въсплотява въ дѣла, въ постоянно и неуморно движеніе. Въ тѣзи истини да приведемъ за доказателство черковнія ни въпросъ и неговото теченіе, безъ довече подробности, което са оглѣдало прѣдъ сѣкиго, който са е занимавалъ съ него. За въплощеніето, за дѣлата ни въ теченіето на тѣзи въпросъ, за постоянството и неуморното ни стараніе о него, най-сетнѣ и за благополучнія му край и рѣшеніе, ний длъжимъ единствено на сдружаваніето, на съгласіето; които оцѣрбени, тѣ често са правили да назаднува въпроса ни. Така е и съ сяко дѣло и прѣдпріятіе. Дѣто нѣма сговоръ, дѣто нѣма съгласіе, а слѣдователно и движеніе, тамъ нѣма ни животъ; тамъ най хубавитъ мисли, най-чиститъ и най-плодотворнитъ чувства оставатъ безплодни и сухи, като едно зърно сѣме, паднало въ не добръ приготвена земя.

Движеніето има твърдѣ благодѣтелно вліяніе въ човѣчеството: то изострѣва памятьта, ума, усилюва и заячява дѣлата и увѣнчава сполукитъ имъ. Когато напроотивъ вліяніето на недвижиміето е— да вкаменява сичкитъ жици на волята, да заглушава силитъ на душата и на сърдцето: защото, безъ движеніето, сѣкій си избира една преграда за себе си и си заспива въ нея, защото той или не е знаялъ да са движи, или пѣкъ не е ималъ вѣра въ своитъ дѣствія— сѣмнявалъ са е: за това не е обичалъ движеніето. Нѣ това е само една теоретическа страхотія и неблаго-разумни прѣдположенія за срамуваніе.

Истина е, че пѣкътъ на движеніето е затрѣненъ съ хиляди утѣсненія, мъжи и прѣпятствія; нѣ когато тѣзи утѣсненія, мъжи и прѣпятствія осилватъ човѣка и го държатъ въ смъртенъ покой, то човѣкътъ не е вече човѣкъ. Защото дордѣто не е съвършено заспало чувството въ човѣка за неговото достоинство, сякога успѣшно може да са бори съ противноститъ и да имъ надвива. И наистина, ний нѣколко пѣте до сега щяхми да строшимъ коститъ на своеволіята въ общественитъ ни дѣла, щяхми да ограничимъ злоупотрѣбеніята въ народнія ни интересъ, щяхми да изгонимъ изъ народното тѣло зловѣщитъ тѣзи лица, ако чувството за нашето достоинство не бѣ до толкозъ заспало, ако имаше у насъ движеніе, животъ и, съ една рѣчь, ако имахми хора. Никой отъ насъ не може и нѣма право да са плаче че народнитъ ни работи отиватъ злѣ, до когато сѣкій има окоето си на покой и е мълчеливъ; до ко-

гато сѣкій остава бездѣтеленъ и са държи на страна отъ своитѣ братя; до когат сѣкій съ скръстени рѣцѣ глѣда хладнокрѣвно вѣрвекътъ на работитѣ, и до когат сѣкій пензгуби надѣжда, сѣкій не са съземе да види че нѣма отидатъ на добръ работитѣ ако неземемъ синца участіе въ сѣдваніето имъ, въ караніето имъ. Не да с надѣвами, не да мислимъ, че като изберемъ и туримъ честни и дѣтелни мжже и работа, нашата работа отива вече добръ, и ній въ благодареніето си да не хвърлимъ вече никакъвъ погледъ на тѣхъ; нѣ безпрѣстани и строги наблюдатели да бѣдемъ надъ тѣхнитѣ дѣла, ако ги искаме добри. Ній сме твърдѣ изобилни отъ глупавото това обляганіе на общитѣ ни мжже, и затова нашитѣ дѣла сж страдали страдхтъ и ще страдхтъ, ако не са поправимъ, ако сички т. е. не са заловимъ въ строги наблюдения и размисленія надъ нашитѣ обществени дѣла.

По тѣзи часть, за доброто на чловѣчеството, ето какво казва единъ мислителъ: »Като минавамъ презъ този свѣтъ, както сички минавамъ презъ него като пѣтници з кратко врѣме, азъ слушамъ голѣми викове; отворихъ си очитѣ, и очитѣ ми видяхъ дълбоки страданія, болки безъ брой. Азъ видяхъ чловѣчеството блѣдно, болѣзньаво изнурено, облечено въ чърни дрѣхн покрити тамъ самъ съ крѣвави лекета и попитхъ самъ себе си: това ли е човѣкътъ, тоя ли е човѣкътъ, който е вѣнецътъ и създаніето. Отъ този въпросъ сърдцето са раздира, а душата нѣмее.«

Нѣ азъ скоро разбрахъ, че тѣзи дълбоки страданія и тѣзи болки не сж от Бога;— че тѣ сж дѣло на самийтъ чловѣкъ, погрузенъ въ невѣжеството, потъналъ въ своята развратность и прѣданъ на своитѣ страсти. Затова стига само човѣкъ да заще да измѣни своята программа— сждба на добро, и тя ще са измѣни; и човѣкътъ зафхтява, когато му кажатъ, дѣ е неговата подпорка, дѣ е неговата сила. Прочее, тѣзи подпорка, тѣзи сила е въ самийтъ човѣкъ, въ задружността и въ единството, единство основанно на *правдата* и на *любовта*? Ето какъ говорятъ опитнитѣ чловѣци, и дѣ основаватъ благополучіето на чловѣчеството. Основи сдружаваніето си на правдата и на любовта, и ти ще имашъ винаги на страната с сполуката, и съ силата, която ти дава туй сдружаваніе, сякога ще надвивашъ и най голѣмитѣ прѣпятствія. Нѣ приятелю, не търси тѣзи правда и любовъ само въ братята си, най напредъ дай ѣ добро и безбѣдно мѣсто въ твоитѣ гърди, ако искашъ о врѣме да истрѣгнешъ страданіята си на този свѣтъ, ако искашъ да унищожишъ мѣкитѣ и страданіята на човѣшкія егоизмъ и да прѣвърнешъ скръбъта на радости.

Въ задружническія животъ, въ братското единство сѣкій има и права и длѣжности. Правата безъ длѣжности, и длѣжноститѣ безъ права сж немислими; тѣ даватъ плодъ само като сж заедно.

Не е ли истина, че сѣкій има право да сжществува и живѣе? Не е ли истина, че, за да може да са приближава къмъ съвършенството, сѣкій има право да развива безпрѣпятственно своитѣ душевни и тѣлесни способности; сѣкій има право да удовлетворява своитѣ потребности, да улущава своето състояніе и да са отдалечава сѣкогѣ-вече и повече отъ двото състояніе за да може да отговаря на назначеніето сѣкогѣ като свободно сжщество?

Нѣ това, което е истинно за одного, трѣба да е истинно и за сѣкогѣ: сѣкій като човѣкъ, има право да живѣе и да располага свободно своята законна дѣятелность за своето развитіе и за своето осъвършенствуваніе. Слѣдователно благого сичкитѣ иска отъ чловѣцитѣ— да почитатъ и уважаватъ взаимно тѣзи права: ето тукъ захваща предѣлтъ на длѣжноститѣ, областъта на правдата.

Да не мислимъ че само като усвоимъ правдата, нуждитѣ на човѣкътъ ще са удовлетворяватъ. Като остане затворенъ сѣкій въ кръгътъ на своитѣ права, истина че ще са ползува отъ тѣхъ напълно безъ да врѣди нѣкогѣ; нѣ въ такъвъ случай човѣкътъ остава осамотенъ, лишенъ отъ подпорка и отъ помощъ, безъ които единъ човѣкъ не може да са мине.— Ако остане нѣкой безъ хлѣбъ, ще му рѣкътъ: търси си да добіешъ, запирали та нѣкой? Никой не ти е отемвалъ това, което е било твое. Сѣкой е затворенъ въ кръга на своитѣ права и сѣкой живѣе себе си. И така, вдовицата, сирачето, слабійтъ, болнійтъ и испадналітъ ще бѣда

оставени на произволът на черната съдба. Да, ний ще видимъ тогасъ, че нѣма взаимно подкрѣпленіе и взаимна услуга, основана на любовъ: намѣсто тѣхъ царува егоизмътъ и хладнокрѣвіето,

Нѣ какъвъ е този човѣкъ, който е лишень отъ Божественното чувство на състраданіето, на любовта и на милостта, не е ли едно мъртво тѣло, което са движи? Какъвъ човѣкъ може да бѣде онзи, който глѣда само за себе си, който са заваря въ свойтъ егоизмъ като една мида въ чорупката си, безъ да врѣди нѣкого, нѣ и безъ да слугува на това, което е добро? Какъвъ ще бѣде единъ народъ отъ такива човѣци, които нѣматъ състраданіе къмъ братята си, които не считатъ за длъжностъ да си даватъ братска рѣка единъ другиму? Въ народъ, който нѣма тайната и великата връска на любовта, плачоветъ и виковетъ на страдающитъ са разнасятъ напрасно изъ въздухътъ като гласъ въ пустиня. Защото сърдцето на този народъ е пустиня, той нѣма какво друго да чака за себе си освѣнь запусъваніе. Нѣ тукъ нѣ е човѣчeskото благополучіе; а дѣ е то?

То е въ правата на човѣка, на когото даватъ свобода въ неговата дѣятелностъ;— въ длъжноститъ, които правятъ единството. а въ *единството*, въ *съгласіето* е нашиятъ животъ. Въ свършенното единство и съгласіе е и свършенния животъ, свършенното благополучіе.

И тѣй само живійтъ духъ на братската взаимностъ, прави хората и народитъ да вървятъ въ пѣхтъ на доброто, въ пѣхъ за животъ, а не за смъртъ.

М. Д. Тихчевъ.

Русе 9 Августъ 1872.

Л И Т У Р Г И К А.

(ХРИСТИАНСКА НАУКА)

[продълженіе].

Какво е нужно за служеніето на Божественната Литургія?

За служеніето на божественната литургія, нуждни са слѣдующитъ: 1) *хлѣбъ*, който трѣба да бѣде замѣсень отъ чисто брашно, съ проста естествена вода, добръ изпечень; който ся имѣнува: „*просфора*.“ За една литургія обикновенно ся употребляватъ петь просфори; но всяка една трѣба да има печать съ слова *Іс. Хр. Ніка*; които означаватъ Христовата побѣда. 2) *Вино*, което трѣба да бѣде чисто и естествено отъ лоза, и споредъ църковния уставъ да му ся налѣе малко вода.

Святія престолъ, трѣба да бѣде четвероугъленъ и направень на четири крака или на единъ. Покритъ съ *срачица* (риза) и *Индитією*, върху която ся полага *Илитонъ* (пешкиръ) на когото ся постила *Антиміонъ*, украсень съ честния кръстъ Христовъ, и съ запалени свѣщи. *Потиръжтъ* (или чаша), *дискосътъ*, *звѣзда* и *лъжичката*, трѣба да бѣдатъ отъ злато или сребро или отъ другій нѣкой металъ, но добръ позлатень; освѣнь тія нужно е *кони*, заради приуготовление и раздробленіе на св. хлѣбъ; *спонгеръ* за обърсваніе на священнитъ съдове; и *кадилница* заради каденіе.

Священническитъ одежди:

Священникътъ трѣба да има: *Стихаръ*, *Епитрахиль*, *Нарѣквизи*, *Поляс* и *Фелонъ*. А Діаконътъ: *Стихаръ*, *Нарѣквизи* и *Ораръ*; които трѣба да бѣдатъ винаги чисти и здрави.

Що е Христіанско Богослуженіе?

Богослуженіето е станало тѣй, споредъ както сѣ станали и човѣцитъ. Послѣ, когато ся появилъ Христосъ, който ни обѣща искупительтъ, не само дѣто одобри Богочитаніето, нѣ още го по-добръ утвърди и урѣди; освѣнь това установи св. Причащеніе, което е основаніето на Христіанското Богослуженіе; и заповѣда на А-

постолитѣ и на священниците, да правятъ това за нѣговото въспоминаніе за дѣто си пренесе за насъ животътъ на жертва. И тъй ся въвели Апостолитѣ Богослуженіето въ Христіанската Църква.

Прочее сичкитѣ заедно священни дѣйствія, които е установилъ Исусъ Христосъ, на които ся отдава посредствено и непосредствено голѣма важность, и чрезъ които ся съобщава на вѣрнитѣ Христіани Божіята благодать, съчиняватъ *Христіанското Богослуженіе* или Литургіята.— Въ тѣсенъ смислъ, Литургія значи: свята служба съ проповѣданіе словото Божіе.

Кои сж свети мѣста?

Свети мѣста сж въ Христіанската църква Божитѣ храмове или молитвени домове, въ които ся събиратъ вѣрнитѣ, да славятъ Бога и да му ся молятъ. Или храмъ е общественно здание, посвещено на имято Божіе; въ което ся свършватъ сичкитѣ тайни въобще, а особено святото причащеніе, и гдѣто ся проповѣдва и народътъ словото Божіе.

Началото на Христіанскитѣ Храмове.

Отъ най-напредъ още, до дѣго сж съществували Юдѣйски храмове, въ тѣхъ сж ся събирали Христіанитѣ на Богослуженіе, въ тѣхъ е училъ народътъ самъ Исусъ Христосъ, въ тѣхъ сж и Апостолитѣ проповѣждали Евангеліето. Но при всичко това и пакъ сж свършвали другитѣ таинства, а особено св. причащеніе въ частни домове.— Апостолъ Павелъ, като прави разлика и мѣжду такъвъ домъ отъ другитѣ прости къщи, имѣнуваго *църква*. Това е било въ пѣрвій и вторій вѣкъ, само дето сж ся имѣнували онія домове, въ които сж свършвали Божественната литургія „*църква*.“— А въ врѣмето на жестокитѣ гоненія, които претърпѣхъ Христіанитѣ, всяко мѣсто гдѣто сж пострадали мъченици за вѣрата, поле, пустиня или тъмница, сичко ся преобращало на *храмъ*, заради свършваніе на молитвитѣ и таинствата.—

Отъ половината на третій векъ, когато ся умножили Христіанитѣ, захванаали да си повдигатъ на явни мѣста по великолѣпни *църкви*. А когато е станала Христіанската вѣра държавна въ Римското царство, тогасъ по вѣче ся умножихъ Божитѣ храмове, които ся украсявали по великолѣпно.

Императоръ Константинъ великій, заповѣдалъ е да ся повдигатъ църкви и умножаватъ; а майка му царица Елена, направила е храмъ въ Витлеемъ и на Емлеонската гора; съ което е подбудила въ сичкитѣ Христіани благочестиво намѣреніе и особена любовь, за да повдигатъ храмове.

Какъ ся дѣли църквата Божія?

Църквата има външна форма и вътрешно раздѣленіе;— а богослуженіето има разни украшения, икони, освѣтленія и др. По това *Литургиката* ся дѣли на двѣ части: въ пѣрвата ся говори за формата (планътъ) на църквата; а въ втората, за священнитѣ принадлежности.

Външната форма на църквата.

Въ старо врѣме църквитѣ сж приличали въобще на корабъ да би ся сътѣва показало плаваніето Христова къмъ небесното пристанище; или сж ги зидали въъ видъ на *кръсть*; защото църквата Христова е избавена, съ кръстътъ и съ смъртъта на Исуса Христа, и за дето е кръстътъ истинній и правій пѣть къмъ небо.

Въ четвъртій векъ захванаха да съществуватъ и кубета по църквитѣ, които като сж повдигнати къмъ небо, напоминуватъ на вѣрнитѣ, че трѣба да имъ сѣга отпавлени сичкитѣ мисли и желанія къмъ Бога.— На върхътъ на всяко църковно здание обикновенно ся полага кръсть, въ знакъ че е Христіанскій храмъ, заради славословіе на Христа, койго ся распѣ на кръста.

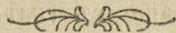
Но най-главното въ църквата е: олтарѣтъ, да бѣде обрнатъ къмъ Иерусолѣмъ, съгласно съ Апостолското преданіе; къмъ която старна сж длѣжни и Христіанитѣ да бѣдатъ обрнати когато ся молятъ Богу.

(Слѣва)

ПОСРЕЩАНИЕТО НА Н. ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВО ДОРОСТОЛО- ЧЕРВЕНСКИЙ МИТРОПОЛИТЪ ГРИГОРИЙ.

въ Руссе на 24 Августъ 1872.

Многоождаемата минута, въ която желаше да ся види сѣкій православенъ Българинъ, а отъ друга старна разнитѣ волненія и въображенія въ мислитѣ на сѣкій побоженъ Българинъ, които бѣхъ обладали сѣкого Христіанина, относително за конечното рѣшеніе на църковния ни въпросъ, отъ день на день суетната, но спасителна „надѣжда“, като подкрепяше сѣкого, за да бѣде твърдъ и убѣдентъ, въ църковнитѣ си правдини; най-послѣ обладахъ ся душитѣ на сичкитѣ Христіани съ мисълта: „до ото не видѣхъ не свѣрвамъ;“ сѣкій православенъ Българинъ, слушаше че Българитѣ си придобихъ църковнитѣ правдини, сѣкій знаеше и мнозина даже видѣхъ конечното рѣшеніе на този святъ въпросъ, видѣхъ Н. Блаженство **АНТИМА**, че стѣпа на святія Патріаршески Български престолъ; но при всичко това пакъ съществувахъ разни въображенія въ душитѣ на мнозина православни Христіани, мнозина говоряхъ: „до гдѣто не видѣхъ, че са сподобимъ съ Епископи, не свѣрвамъ че е въпросъ рѣшенъ.“ Това неописанно желаніе и горѣщо чувство, възбуди въ душата на сѣкій Христіанинъ голѣмо възхищеніе, нестѣрпеніе въ сѣкого отъ день на день ся умножаваше, и никой неможеше да даде на толкова разволнени души една утѣшителна радость, никой не бѣше въ състояніе да изпълне желаніята на толкова многобройни побожни души, и самата красота на природата, не би могла да отговори на нуждата; само едното истинско и очевидно събитіе можа да даде едно щѣлно удовлетвореніе, да увѣри мнозина, които нѣмахъ твърда вѣра, да развѣсели и най-наскърбеното сѣрдце, да даде една утѣшителна надѣжда, че сичко каквото е изсжхнало, ше ся подмлади, че сичко каквото е погазено, занемарено, злоупотребено и онеправдано, ше ся въздигне и ше възтѣржествува, че сичко каквото е умртвено ше възкрѣсне и оживува!— Роди ся ясенъ день, свѣтна бѣлата зорница, отъ Вѣстокъ ся показа ясното слънце, сичко ся оживи; самото естество предсказваше че има да ся случи нѣщо, предсказваше ся една неописана радость въ лицето на сѣкій православенъ Българинъ въ Руссе. Мнози а священници и вѣрни Христіани са стекохъ отъ околнитѣ старни въ Руссе, и сѣкій очакваше, да види и да ся удостои съ благословеніето на богоизбранія си Архипастиръ. Въ училищата ставахъ разни приуготовленія, и послѣ пладни часѣтъ на 8 ся затворихъ дюженитѣ, сѣкій си остави заниманіята, и едно ми гобрѣно число Христіани, мъже, жени и дѣтца, излѣзохъ на вѣтъ отъ градѣтъ на станціята, гдѣто съ голѣмо нестѣрпеніе очаквахъ да видѣтъ оногова за когото ся надѣвахъ, да видѣтъ лицето на църковния си представникъ, да видѣтъ отъ родѣтъ си Българинъ владика и Архипастиръ, отъ когото ся лишаваше и не бѣше видѣла Българската църква отъ толкова стотинъ години. Святъ и неопиаемъ бѣше този день за сѣкій Българинъ, сичко бѣше добръ урѣдено, многобройно число ученици священници и мнозина Христіани, съ нестѣрпеніе очаквахъ да стѣпни по между имъ избранія имъ Архипастиръ, и да ся отправятъ къмъ святія Божій домъ, гдѣто да въздадѣтъ топли благодаренія Богу, за славната си сполука. Но нищо не бѣ напраздно, около 10 часѣтъ изпълни ся желаніето на сѣка Христіанска душа, наслажденіето захвана да владѣе въ сѣрдцата на сѣкій посрещачъ. Н. Високопр. Г-нъ *Григорій*, стѣпни между повѣренното си отъ Бога стадо; и Българ. Черковно Пѣвческо Дружество на брой отъ 40 членове, придружено съ 35 ученици отъ Реалното училище; захвана тѣржеството съ сладкогласната си пѣсень: „О, ти Българскій народе радостно вещь запѣй,“ Тѣй редовно, съ честото едно-гласно възкликаніе „*Ди живѣ!*“ Пристигнахме въ църквата Св. Троица, гдѣто следъ едно кратко молебствіе и благодареніе на Съзателя, който ни сподобява често съ неописана радость, и ни дава згодеи случаи за да можемъ да ся утвѣдимъ въ неговото истинско ученіе, казаха ся двѣ слова: Едното бѣхъ честити да скажемъ ній, което и обнародваме по-долу, а другото сказа Н. Високопреосвѣщенство, за което ще го молимъ, да би ни удостоилъ, за да го помѣстимъ поне въ идущія брой на „Славата.“

ПОЗДРАВИТЕЛНО СЛОВО.

(Говорено при посрещаніето на Н. Високопреосвѣщенство Доростоло-Червенскій Митрополитъ *Григорій* въ църквата Св. Троица въ Руссе).

Ваше Високопреосвѣщенство нашъ Владико!

„Тако да просвѣтитъ свѣтъхъ вашъ предъ чело-
вѣки, яко да видатъ добра дѣла ваша и про-
славятъ Отца нашего иже есть на небескѣхъ.“

Нашата свята православна Българска църква, която ся лишаваше отъ толкова стотинъ години, отъ свой Архипастиръ е днесъ прерадостна. Прерадостна е защото не е вече вдовица, защото не е вече въ чужди ръцѣ и подъ тиранско управле-

ніе; прерадостна е днесъ, защото вижда въ недрата си Тебе Архипастиря си и шед-ставника, и съ радостно възхищеніе поздравлява Ваше Високопреосвященство, заедно съ сичкото ти стадо, като ти честитява новото достоинство, новата слава.

Днесъ, споредъ Високото благоволеніе на милостивія ни Царь, и споредъ святого църковно освященіе, Преосвященнѣйшій Владико, Ти си Архипастирь на едно многобройно число православни Христіани.— Свято и тежко е твоето служеніе: освѣтъ личнитѣ възвишени качества съ които трѣба да ся отличавашъ, на тебъ стада още едно тежко бреме: заблуждающитѣ да обращашъ, невѣжитѣ да просвѣщавашъ, противницитѣ да изобличавашъ, слабитѣ да подкрепяшъ, болнитѣ да лекувашъ, падающитѣ да повдигашъ, и изгубенитѣ да търсишъ. Високо е достоинството Преосвященнѣйшій нашъ Владико, на което си днесъ възвишенъ, тежки сѣ длъжноститѣ, които си днесъ пріелъ въ църквата Божія и въ Бъл. народъ. Святъ е позивтъ, на когото си днесъ уждетъ. Духовна пастирска власть ти е дадена за въ ползата на повѣреннитѣ ти души: затова си длъженъ да ся старашъ непрестанно за умноженіето на добринитѣ въ твоето невино стадо.

Днесъ, споредъ Божіето опредѣленіе преосвященнѣйшій Владико, дава ти ся власть отъ святата църква да учишъ православнитѣ на законъ Божій, грѣшницитѣ да поправяшъ, праведницитѣ да подържашъ на спасителнія пѣтъ, да сѣдишъ съ Божій праведній законъ. Но ако и да имашъ тѣзи власть, пакъ несмѣешъ нѣщо да измѣнявашъ, нето да притурвашъ нѣщо по волята си въ вѣрата и въ законътъ; но си длъженъ вѣрно, свято и ненарушимо сега и винаги да вършишъ, да пазишъ и бранишъ, сѣщо и другитѣ по-млади пастири и Христіани въ това да утвърждавашъ, да пазишъ св. Божій законъ, св. православна вѣра и святитѣ църковни установленія.— Отъ тебе преосвященнѣйшій Владико, очакваме да бѣдешъ твърдъ и непоколебимъ стѣлцъ на Христовата вѣра и примѣръ на сичкитѣ чловѣци въ побожността и богобоязливостъта. Затова никога забравяй че добивашъ този жезлъ— символтъ на властьюта, съ когото да пасешъ повѣреното ти отъ Бога стадо и да гоняшъ сѣкій противникъ на истинското ученіе, да спасявашъ чловѣческитѣ души и да ги водишъ въ Божіето царство. Забравяй, че си положилъ на главата си святата митра (корона) не затова, за да бѣдешъ неограниченъ и самоволенъ въ постѣпкитѣ си, но да си по-покоренъ и по-послушенъ на църковнитѣ правила и на народнитѣ желанія. Забравяй, какъ Архиерейското ти званіе и отличіе, иска да бѣдешъ отъ день на день по-изобиленъ и по-свършенъ въ добродѣлитѣ, да ся приближавашъ къмъ мъдростъта на нашія пастирначалникъ Господа Исуса Христа, да бѣдешъ рѣвнивъ въ славата Божія, да обичашъ пѣравственната чистота и смиренность подобно на Господа Исуса Христа.

Критически сѣ врѣмената преосвященнѣйшій нашъ Владико въ които живѣемъ; духътъ на врѣмето иска да бѣдемъ справедливи и народни хора; православната ни вѣра иска да бранимъ не само личностьюта си, но и нѣйнитѣ установленія. Общото ни стремленіе като е по-вѣче къмъ просвѣщеніето, трѣба и то да ся подпомага и развива; като сме въ матеріялно отношеніе доста слаби, трѣба и за него да ся погрижимъ.— Сѣкій Българинъ очакваше съ голѣмо нестѣрпеніе духовното си освобожденіе, което ето ся свърши; сѣкій Христіанинъ съ неизказано възхищеніе очакваше да види по между си, църковнія си Архипастирь облеченъ съ духовна власть, за да му показва къмъ истинътата пѣтъ, и това общо желаніе ето са изпълни, и ние имаме днесъ васъ като едно задоволствіе на душитѣ си. Следователно отъ васъ преосвященнѣйшій Владико, са очаква да дадете животъ на сичкитѣ ни полезни нужди.

Увѣрени Ваше Високопреосвященство въ вашето достоинство и способность, още и по основаніе на вашитѣ обѣщанія, своеволно забѣдзани въ вашето къмъ стадото ви отправено окружно писмо, надѣвами са, какъ сичко ще потвърдите ви дѣломъ. Право казвате: че всяко устройство писано на книга било би трудъ безъ никакъвъ плодъ.— Съ това ще зарадвате най-много стадото си, ако думитѣ ви бѣдатъ засвидѣтелствувани и съ дѣлата ви; повѣренното ти стадо има твърда и несъмнителна надѣжда какъ ти преосвященнѣйшій нашъ Архипастирю, ще бѣдешъ доста вшима-

теленъ, освѣтъ да защищавашъ религиознитѣ установления, още да бранишъ народнитѣ права, да изпълнявашъ народнитѣ желанія, да не отстѣпвашъ отъ народа нето въ най-голъма пужда, и сичко да вършишъ сърдечно за народніа интересъ съ свойствениа благость и природна милость, и тогасъ бѣди увѣренъ какъ ще бѣдешъ винаги отъ народа обиченъ и запазенъ. Само на тосъ начинъ Ваше Високопреосвященство ще придобіете сърдцата на повѣренното ви стадо, ако бѣдете винаги съ него, ако не го презирате, ако не давате никакво вниманіе на частни клевети и др. такива, ако испитвате винаги истинната, и тѣй ако ся владѣете въ сичко и винаги, тогасъ бѣдете увѣрени какъ славното ви име ще остане вѣчно заблѣзано въ всяка Христіанска душа, а отъ Божіето правосѣдіе ще получишъ радостно извѣстіе: „Благій доверій и вѣрній рабе! о малѣ ми възвѣстиа вси вѣрнихъ надъ многи ми тѣ поставлю, вниди въ радость Господа Бога твоего.“ Аминь.

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ОТДѢЛЪ.

Запази дѣтето да не згреши съ добро, а не съ наказаніе!

Колкото пѣти съмъ билъ принужденъ да наказвамъ нѣкого отъ ученицитѣ си, винаги ми падахъ на умътъ горнитѣ думи: запази дѣтето да не згреши съ добро, а не съ наказаніе! Като чи иска съвѣстѣта да ми каже, че съмъ и самъ отъ малко крилъ, за дето е дѣтето згрешило.

Сѣкій учитель нека испита това и ще са увѣри въ истинната. Но тукъ той несмѣе тукъ— въ първата си ярость да накаже ученика. Но най-напредъ нека нешта хладнокрѣвно причината, защо е згрѣшило дѣтето. Въ човѣческіа животъ, това е нѣщо врождено, за дето по нѣкоги човѣкъ иска да згреши, което зависи най-много отъ душевното му и нравственото развитие и природна наклонность.

Когато сѣ дѣцата още при родителитѣ си, и са научили на самоволіе, непокорность, да лѣжатъ и др. то като постѣпватъ въ училището, учительтъ е длѣженъ да поправи сичко това и доведе въ добъръ редъ. Но добъръ успехъ би направилъ учительтъ, ако би и родителитѣ въспитавали въ дома си дѣцата.

Много родители отъ голѣма милость и любовь повреждатъ дѣцата си, при първото имъ въспитаніе; едни правятъ това отъ незнаяніе, защото незнайтъ, какво отиетична трѣба на младата дѣтинска душа, други отъ небреженіе, а нѣкои мислятъ че съ това си показватъ най-горѣщата любовь къмъ дѣтето.

Учительтъ трѣба отъ начало да са потруди, дето да пробуди въ дѣтинската душа волякъ къмъ сичко което е добро и красно, и да покаже на дѣтето, каква радость ще осѣти, когато прави винаги добро, като имъ дава случай да можатъ да правятъ добро, и радостно да видятъ, каква важность има доброто, когато го направи човѣкъ.

Погрешкитѣ, които вижда учительтъ въ дѣцата си, и лошевитѣ дѣтински наклонности, на които сѣ криви най-много родителитѣ— трѣба споредъ дѣтинскія нравствъ, да са изкореняватъ полегка и съ призрение,— нѣ заедно да са показва на дѣцата, на кой начинъ ще станятъ морално добри, побожни, смиренни и достойни мъже, а именно да бѣдатъ отъ полза на себѣ си на ближнитѣ си и на отечеството си.

Но учительтъ не може винаги съ добро да постѣпва съ ученицитѣ си. Щомъ познае учительтъ нравитѣ на ученицитѣ си, нека захване да ги въспитава, съ поучаваніе, съ опоминаніе, съ съвѣтованіе и най-послѣ ако е нуждно съ заплашваніе и наказаніе. Но ній казахме: че е по-добръ ако учительтъ запази дѣтето съ добро да не згрѣши, а не съ наказаніе.— Гдѣто са причина на дѣтинскитѣ грѣшки родителитѣ имъ, отъ които тѣ незнаяли да ги запазятъ още отъ малки, въ таквъ случай, разумѣва са учительтъ ще употреби и наказаніе, когато вижда че нето съ добро, нето съ опоминаніе, нето съ съвѣтваніе не може да поправи дѣтето— той е принужденъ да употреби наказаніето, за да запази дѣтето, да не би да са разврати още повече; но не,— тѣлесно наказаніе. На тосъ начинъ учительтъ ще укроти твърдоглавството на размазаннитѣ отъ родителитѣ имъ ученици; ще ги научи на послушность и да са пазятъ за въ бъдуще отъ всяко зло.

Не е доста, само написаніи и закаченъ законъ на стѣната, да показва на ученицитѣ какво не е свободно да правятъ, и какъ трѣба да са владѣйтъ;— освѣтъ това учительтъ трѣба на единъ добъръ начинъ и съ повѣденіето си да ги научи да бѣдатъ въ сичко редовни и точни, а на това са навиква човѣкъ още отъ малкъ. Въ училището трѣба да владѣе най-голъмъ редъ; винаги училището да бѣде чисто, сѣщо и дѣцата да са носятъ чисто и прибрано.

Тѣй сѣщо е потребно, учительтъ да бѣде точенъ въ захващаніето и свършваніето на

преданията. Дѣцата много изгубватъ, когато учительтъ закъснѣе, и незахване на врѣме предаванетоъ. На двѣцата на пр. заповѣдва да дойдатъ въ училището часътъ по 9, а той закъснѣва единъ часъ; то дѣцата като нѣма учителя, захващатъ да викатъ, да скачатъ по столоветъ, да се бѣжатъ, и съ това са повреждатъ много нѣща, или се разбие нѣкое главата. А когато дойде учительтъ, той ще чуе много оплакванія, протести, и тѣй трѣба да стане съдия и да ги расправа — съ това изгубва пакъ много врѣме — и тогасъ въ запрашена стажа и сърдитъ захваща да предава!

Сега предъ всичко трѣба да са запитани: какво ще прави въ този случай; да наказвали, когато е самъ кривъ, за дето не е запазилъ редътъ съ точността си?... Въ яростта си разумѣва са, той нѣма да има време да издърва правия виновникъ, но когото му покажатъ: той ще улови него и ще го накаже ...

Споредъ както трѣба да бѣде учительтъ, на врѣме въ училището, тѣй сѣщо трѣба да не скратява школското врѣме съ какво да е. Двата три часа въ които трае предаванетоъ, трѣба да ги употреби за въ полза на дѣцата. — Единъ приятелъ ни приказваше, че като посѣщавалъ училищата, видѣлъ единъ учитель, който спѣлъ въ училището при масата предъ дѣцата, другий чегалъ вѣстници, третий пишалъ писма, а нѣкой си като предавалъ или испитвалъ ученицитъ, разхождалъ се като вѣтъръ, съ бастонъ въ рѣка и ржавци. Въ таквъ случай когато учительтъ са събуди и види че ученицитъ му не са научили урока си или са заспали и тѣ — да ги наказвали?... Тукъ си иматъ мѣсто думитъ: знази дѣтето да не згреши съ добро, а не въ таквъ случай да го поправяшъ съ наказание.

Отъ учителя са иска, споредъ както казахми, да бѣде миренъ и сериозенъ въ училището. Учительтъ трѣба да избира думи, когато иска да говори нѣщо на дѣцата; съ подикравки и др. несмѣе той никога да забавлява ученицитъ си, или да изсмѣява и напада съ безчестни думи нѣкого отъ ученицитъ си, защото послѣ и другаритъ му, ще му казватъ сѣщитъ думи и изсмѣява тъ.

Ако учительтъ отистинна обича великото си званіе и има наклонность и воля да работи — той трѣба да бѣде винаги *приготовенъ въ онова*, което ще предава на ученицитъ, когато дойде въ училището. Колкото по-привлекателно, ясно и вразумително преподава предметъта си, съ това по-вече ще пробуди духътъ въ дѣцата, и предметътъ ще привлече вниманіето на дѣцата, а отъ това ще има голѣма полза сѣкій ученикъ.

Ако пакъ учительтъ влиза въ училището разгнѣвенъ и сърдитъ (по каквито и да бѣде причини) и още ако невнимавя, нето имъ разяснява онова, което имъ предава, то тогасъ и трѣба да са чудимъ, ако дѣцата ненаучатъ отъ него нищо.

Не ни е цѣльта да представяваме тукъ подробно учителскитъ погрешки, само желателно би било да са изкорени частъ по-скоро есичко което е лошо, и да са въведе добрия начинъ за поправленіето на дѣцата, а не съ тѣлесного наказание, което е въ насъ мода.

Преминахъ вече мрачните врѣмена. днесъ великото учителско званіе иска, учительтъ да направи отъ дѣтето *човѣкъ* по подобіето Божіе и по човѣчкото достоинство, и да го пусне въ свѣта, за да бѣде Богу драгъ а на човѣчеството отъ полза.

ПРОГРАМАТА НА РЕАЛНОТО УЧИЛИЩЕ ВЪ КРАЙНАТА МАХАЛА ВЪ РУССЕ.

Това училище е отворено на 8 Августъ год. 1872, състой ся отъ 4 Класа, въ него се възпитаватъ и приурочовляватъ ученици за гимназиални училища и за практиченъ явенъ животъ. — Предметитъ които се предаватъ за сега въ това училище сѣ слѣдующитъ:

Въ I. Класъ: Четеніе на Бъл. языкъ. Св. Исторія, първи познанія, Аритметика краснописъ и пѣніе.

Въ II. Класъ: Законъ божій, Бълг. языкъ, Землеописаніе, Бълг. Исторія, Аритметика, краснописаніе, общи разискванія и пѣніе.

Въ III. Класъ: Тълкованіе на божественния храмъ, Бълг. языкъ, Землеописаніе, Бълг. Исторія, Естествена Исторія, Аритметика, писменни упражненія, пѣніе и общи разискванія.

Въ IV. Класъ: Литургия, Священно. Землеописаніе (на старій и новій завѣтъ), Бълг. языкъ, Славянскій языкъ, Землеописаніе, Бълг. Исторія, Всеобща Исторія, Аритметика, пѣніе и общи разискванія.

Това училище ся подържа отъ общината, въ него има за сега до 65 ученици. Механическата метода е отхвърлена. Сѣкій ученикъ при записваніето си длъженъ е да внесе опредѣленното количество пари за съвременнитъ му годишни нужди, като: за учебни книги, цѣфра, мастило и др. и нѣма право да си купува самъ нищо. Ученицитъ въ това училище иматъ съ себе и ученическо дружество „Трудолюбіе“, което има за целъ да помага на по-доброто си развитие и напредѣкъ. Сѣщо и на бедни ученици въ сѣщото училище, които нѣматъ срѣдства за да могатъ да слѣдватъ въ училището. — Членъ на това дружество може да бѣде само оный ученикъ, който е прилежателъ и съ морално повѣденіе. — Сѣкій ученикъ който не сѣ

съобразява съ училищнитѣ закони или е твърдѣ ленивъ въ предмѣтитѣ си, той ще ся изключва пѣтъ училището, за да не си губи напраздно врѣмето.— Ученицитѣ сж длѣжни всѣка Недѣля и празниченъ день да дохождатъ въ училището, отъ гдѣто ще отидатъ заедно въ черкова.

СТОПАНСКИ ОТДѢЛЪ.

Нѣколко думи за народната икономіѣ.

Въ днешній день, когато сѣкій ся труди най много да ся утвърди основата на дружественія животъ и да ся распространи самостоятелното дружественно развитие, то нѣма бжде злѣ, ако поговоримъ нѣщо за *народната икономіѣ*.

Човѣкъ е роденъ за да живѣе заедно въ съдружіе съ човѣка, единъ на другій да си помагатъ, и единъ на другій да бждѣтъ отъ полза. На това основаніето положи самъ Господъ нашъ и Спасителъ, като ни научи, да обичае ближнитѣ си, и каквото желаемъ да ни правятъ другитѣ, това да правимъ и ние тѣмъ и т. н.

Ближелюбіето е основа, по която човѣкътъ е тръгналъ къмъ правото си усъвършенствованіе и усподобленіе къмъ Твореца си. Не това основаніе са повдигнахъ днешнитѣ модерни мисли за народно и братско здружаваніе. Само на тосъ начинъ ще ся потвърдятъ думитѣ Господни: *будеть едино стадо и единъ пастырь!*

Днесъ сичкитѣ народи, които ся трудихъ, отидохъ въ сичко напредъ. Тѣ развихъ наукитѣ и ги развиватъ непрестанно. Въ чуждитѣ народи има книги за всяка наука; за науката върху народната икономіѣ, ще намѣришъ въ тѣхъ цѣли библиотеки. А ние сега захващаме да вървимъ по тѣхнія пѣтъ.— Днесъ народната икономіѣ като е изворъ на народното благосъстояніе, затова и ние, споредъ както казахме ще ся потрудимъ, да съобщимъ на читателитѣ си, поне най-нужднитѣ знанія върху неѣ. Въ това ще имаме за огледало първитѣ и най-прочути книжевници въ тѣзи наука и ще ся послужимъ отъ тѣхнитѣ прерѣчванія и откритія.

Науката е общо богатство; и който е вреденъ и ся потруди, той лесно може да спичели това богатство. А да би могли да разумѣемъ тѣзи наука по-добрѣ, нужно ще бжде, да поговоримъ най-напредъ въобще върху народния животъ.

Человѣчката сила е Божія сила, защото Богъ ни е далъ тѣзи сила; своеволното работеніе за да постигне човѣкъ до моралната си цель, именува ся самъ на себѣ си да помага. Духътъ на тѣзи помощ е корень на всѣкій полезенъ напредѣкъ, и въ който народъ захване този духъ да дѣйствува съ сичката си сила, то е изворъ на народната величина.

Ако желаемъ, да ся поправи нашето състояніе, то трѣба *най-напредъ сами себѣ си да поправимъ*. Нѣма нето една погрѣшка въ нашето състояніе, за която не би признали че сме сами криви и нашата личностъ; тѣй сѣщо и въ свѣтътъ нѣма да има *добро* по-напредъ, до дето сичкитѣ човѣци заедно, или баремъ една голѣма часть не бждѣтъ добри и не станѣтъ по-добри своеволно, съ серіознитѣ си мисли и нѣравственостъ. „*Богъ помага всякому, който си самъ помага!*“ споредъ както казва и нашата пословица: *Помогни си, чи и Богъ ще ти помогне.*

Общата волѣ съ работа и трудъ става причина за да ся облагородятъ сичкитѣ човѣчески дружества физически, душевно и морално.— Езикътъ, вѣрата, искусства, наукитѣ и икономіѣта сж *сфери* (крѣгове) *на живота*, въ които съ хармоническо развитие лежи душевната сила на който и да е народъ; на това е основно и нашето благополучіе на земѣта, споредъ Божіето опредѣленіе, което опредѣли на човѣчскія родъ. Есторіята на сичкитѣ времена показва и ни свидѣтелствува, какъ научното *испитваніе* и редовното развитіе на душевно-моралнитѣ човѣчески дарове, изобилно подпомага за да напредва науката. А плодетѣ на тѣсъ наука принасятъ, на човѣчеството двѣ добрини: първото добро е: въ вѣрата, образованіето и нѣравственостъта, т. е. *безтѣлесно, нематеріално*— лично добро, а другото е:

за дето дава поводъ и показва пжтьтъ на човѣка, какъ да произвежда разни нѣща, съ които ще си подмири потребитѣ на живота си— т. е. получава *материално добро*.

Предъ XVIII-тій векъ хората не сж още знаели за редовна икономіѣж. — Гръцкитѣ философи като *Ксенофонъ*, *Аристотель* даже и *Платонъ*— считахъ и размишлявахъ за обогатяваніето както и за всѣкій другій държавенъ предметъ, само отъ морална старна.— Срѣдній вѣкъ е ималъ съвсемъ друга работа и е рѣшавалъ други въпроси, които сж тогасъ потърсвали свѣта, и тѣй слабо е падало нѣкому на умътъ, да испитва въ какво състояніе ся намира икономіѣжта.

Въ исторіята на политическата икономіѣж за последнитѣ три века намѣрваме три различни главни мненія, които днесъ познаваме подъ названіе *три държавно икономски системи*. Тія системи сж имали голѣмо влїаніе въ чловѣческото развитіе, и следватъ единъ подиръ другій, постепенно въ науката за икономіѣж. А тѣ сж следующитѣ:

1). *Търговска или меркантилна система* (именува ся и Колбертова, по името на Францускій министъръ на финанцитѣ *Колбертъ* отъ 1861 год. който е билъ, установилъ тѣзи система въ вѣрмето на Карла Луї XIV). По тѣзи система сж паритѣ, среброто и златото правото богатство; по неж ся държало, че освѣнъ копаніето на своитѣ рудници, търговіята извѣнъ земѣжта е най-добро средство, чрезъ което може който и да е народъ да са обогати съ пари и да си умножи благото състояніе. *Биллицката* търговіѣж бѣше главната работа на държавата, а напроитивъ вътрешната търговіѣж гледахъ съвсѣмъ равнодушно.

2). *Физиократическа или икономска система*, която ся появи въ Франция оокло половината на XVIII-тій векъ, която измислилъ *Кесней*, лекаръ на Карла Луї XV, когото съотечественнитѣ му го считали и почитали за най-умень човѣкъ въ реченіѣ векъ. Физиократитѣ мисляхъ, че природата произвежда сичкитѣ материални богатства, а това хората добиватъ отъ земѣжта, и тѣй сж доказали, че трѣбаа да ся приготва съ работа само суровъ матеріѣлъ на земѣжта и изъ земѣжта, който ще бѣде за умноженіе на имотътъ. Изработваніето на този матеріѣлъ и преподаваніето му въ търговіѣжта не донася нищо ново по тѣзи часть на науката, освѣнъ съ това само ся увеличава цѣната и вредността на матеріѣла толкосъ, колкото ся поххарчатъ други произвѣденія отъ земѣжта. Тѣзи система, ако и да не е могла да ся обдържи, но тя е дала поводъ на хората да мислятъ и да размишляватъ по-серіозно върху запаятитѣ, търговіѣжта, земледѣліето и др.

3). *Система на Адама Смита*, която именуватъ и *индустрійска система*. Смитъ е положилъ правило, че сичкитѣ занаяти и търговіѣжта сж средства, чрезъ които народитѣ ся обогатяватъ. А най-главното средство, което помага на работата, тѣсо е, когато ся добрѣ поделѣтъ работитѣ при употребяваніето на капиталътъ.

Науката, която учи, що е народна икономіѣж, и която показва кой народъ икакъ спичелва каквото му трѣба, ся именува: *народна икономіѣж*, а нѣкои ѣж именуватъ и *политическа икономіѣж*.

Въ този клонъ на науката— най-много е заслужилъ Шотскій книжевникъ *Адамъ Смитъ* (род въ 1723 год. а умр. въ 1790) който е положилъ основа на тѣзи наука, въ прочутото си дѣло: *„Испитваніе на природата и причината на природното обогатяваніе,“* затова го именува днесъ отецъ на тѣсъ наука за икономіѣжта.

Главната цель на тѣзи наука е, да види човѣкъ какъ постепенно и редовно ся развива материалното народно благо-състояніе. Да познае материалнитѣ народни интереси, да научи на кой начинъ можѣтъ най-лесно и най-ползователно да ся сподмирътъ народнитѣ потреби.— Прочее народната икономіѣж стои въ най-тѣсно съединеніе съ сичкитѣ науки, които запознаватъ човѣка съ по-високитѣ кръгове на народнїѣ животъ като: за вѣрата, нравственността, знаніето, искусствата и др. Спорредъ народната икономіѣж, видимій свѣтъ е средство и пжть, по когото човѣкъ може да си постигне чловѣческитѣ (по почтени) намеренія, та да си извършва чловѣчеството по-чтениѣ си задатѣкъ въ свѣта. За това трѣба да са труди сѣкій народъ ако жккелас да напредне и да бѣде богатъ и славенъ народъ на свѣта!

БЪЛГАРСКО ЧЕРКОВНО ПЪВЧЕСКО ДРУЖЕСТВО

въ Руссе.

Това дружество е основано на 4 Октомврий год. 1870. Въ начало още на основаието му мислѣхме да поговоримъ презъ печата нѣщо за него на читателитѣ си, но като не бѣше добръ съставено и отъ части подкрепено, ний премълчахме отъ да му описваме потребата или излишността; но днесъ като е приспѣло за да се *умгъртви* (което дано не бѣде) нѣма бѣде излишно, ако кажемъ нѣколко искрени думи, като за споменъ на съществуваніето му. — Главната цель на това дружество е: да пѣе въ черкова (не по Гръцкій начинъ) и да украсява съ пѣснитѣ си Божественната Литургія. Съ други думи въ цельта му спадаше да изхвърли Гръцкото тапаниканіе. Въ това членоветѣ отъ начало ся показахъ твърдѣ ревнителни, и съ голѣмо постоянство си изпълнявахъ длѣжноститѣ. Дружественнитѣ дѣла отъ день на день ся умножавахъ, събранія и общи засѣданія ставахъ редовно всяка Недѣля, въ които ставахъ дълги и широки разискванія, съ една дума Черковното Пѣвческо Дружество въ Руссе привлече вниманіето на сѣкій гражданинъ и сѣкій ся очудваше на успѣхитѣ му. Между по-забѣжителнитѣ дѣла и подвиги на това дружество, то ся отличи съ испроважданіето на двама ученици въ Богословското училище въ Бѣлградъ, съ театралнитѣ си представленія и съ други още много родолюбиви дѣла. Отъ едно кратко врѣме това дружество захвана да не отговаря вече на цельта си. Въ черкова не пѣе по два три месеца, засѣданія неставатъ, членоветѣ захванахъ да не го посѣщаватъ, и то съ този си вървежъ клони къмъ съвършенното си оничтоженіе, което възбужда въ насъ особенно голѣма жалость и крайно негодованіе; тѣзи е главната причина която ни подбужда да поговоримъ нѣщо и явно, съ това намѣреніе, да би членоветѣ видѣли че е голѣмъ срамъ не само за тѣхъ, но и за цѣль градъ, когато очевидно гледатъ да пропаде тѣхния трудъ, безъ да е родилъ приличния плодъ, а тѣ още стоятъ равнодушни и хладнокрѣвни къмъ сичко това. — По какви причини е достигнало това дружество до туй положеніе?... Ние ще бѣдемъ искрени и просто да си кажемъ безъ никакви Етикеціи, че причинитѣ сѣ за дето членоветѣ по обичатъ и предпочитатъ да играятъ въ Недѣлниченъ и праздниченъ день въ кафенето на *табли* и *карти*, отъ колкото да присѣдствуватъ на заниманіе или на засѣданіе. Не би било нѣщо извъредно ако ся публикувахъ и имената на тия ученолюбиви младежи, които ся отличаватъ съ страстьта си къмъ тия заразителни и вредителни игри, но това ще оставимъ на врѣмето, то само да имъ обѣлежи дѣлата.

Въ всяко едно дружество наистина чи е длѣжностъ Настоятелска да извършва по-вечето дѣла за дружественния напредѣкъ, но това дружество като има за главна цель да пѣе въ черкова, то настоятелството само не може да извърши това, нето да предприеме нѣщо, безъ одобреніето на членоветѣ. Затова и не може да съществува това дружество безъ приличното число членове.

Подобни дружества ний виждаме въ чуждитѣ народи чи съществува почти въ всѣкій градъ, и тѣ освѣнъ дето напредватъ въ цельта си, още помагатъ и на общото народно образование не малко. Иматъ особенни капитали, навредъ сѣятъ братство, съгласіе и любовь, държатъ редовни вечерни забавленія (беседи), съ сладко-гласното си пѣніе привличатъ по-вѣче Христіани въ Божія храмъ, съ особеннитѣ си пѣсни украсяватъ сѣко народно тържество. А сичко това чи е нужно днесъ за нашия народъ, това мислимъ не ще доказателства. За насъ сѣ нуждни още по-вече подобни дружества, защото виждаме че въ църквитѣ ни ся пѣе тѣй, щото и оня който пѣе, и той самъ неразумѣва какво пѣе, а още по-малко слушателитѣ. Следователно вмѣсто да ся умножаватъ ежедневно разнитѣ полезни дружества изъ отечеството ни, ний на жалость виждаме че ся умаляватъ, а съ това показваме че не сме още способни да подпомагаме общія напредѣкъ. Думата ни е особено за прочутия градъ *Руссе*, въ когото почти сичкитѣ общи завѣденія спятъ. А къмъ това сѣкій стои хладнокрѣвенъ, не ще нето да знае ни за Читалище, ни за Пѣвчес. дружество.

Отъ една немарливостъ, общитѣ завѣденія въ Руссе за едно кратко врѣме ще заспятъ ще изчезнатъ за винаги. А дали ще ся редватъ на това Русненскитѣ младежи? Да ли ще имъ ся изпълне волята когато ся умъртватъ общитѣ имъ завѣденія?... Това ще покаже врѣмето и тѣхното ученолюбие. Намъ не остана друго освѣнъ да кажемъ още веднѣжъ на съотечественницитѣ си младежи, че това не имъ служи на честиа, че е голѣмъ срамъ за тѣхъ и за цѣль градъ, за дето напушатъ толкосъ немилостиво общитѣ си завѣденія, като чи ли сж съвсемъ вредителни и излишни.

Дали ще почувствува нѣкой отъ тѣя наши искрени думи?... Невѣрвами; защото и най-чувствителнѣя нѣма ся улови да поработи нѣщо. А ако би случайно да останемъ излъгани въ мислитѣ си, то тогасъ радостъта ни ще бѣде неизражаема, думитѣ ни ще бѣдатъ оничтожени, и най-горѣщото на желаніе ще бѣде изпълнено, когато ще можемъ да извѣстимъ съ по голѣма радостъ на читателитѣ си, че и въ Руссе съществували истински-прави и родолюбиви младежи, че и въ тѣхнитѣ души имало воля за напредѣкъ и просвѣщеніе. Това е нането желаніе, това ще възрадува лицето и душата на сѣкій ученолюбивъ Българинъ.

Издательтъ.

ИЗВѢСТІЯ ОТЪ „АЙТОСЪ.“

Мѣжкитѣ и Дѣвическитѣ училища сж добрѣ нарѣдени и отговарятъ на назначеніето си.— Читалището ни „Избавителъ“ при всичкитѣ пречки що има злочестината да посрѣдне отъ старна на нѣколко шугави Гърци, то пакъ въ 6 мѣсечното си съществуваніе е извършило работи които надминуватъ силата и срѣдствата му. То, при сичката си бедность поддържа за сега двѣ селски училища и снабдява около 10-на ученика съ потребнитѣ имъ за въ училището книжки и др....

Почит. Членове на Бъл. Читалище въ Айтосъ!— Вашя напредѣкъ възбужда въ сърдцето ми една силна радостъ, што при всичкото си сиромашество, въ което ся намирамъ, свободенъ съмъ да принесж единъ даръ на Читалището ви отъ 100 сто разни книжки, като ви моля да ги пріемете, и като ги разправите, да купувате нужнитѣ книги на шо-сиромашки ученици.

Издательтъ.

ПОДАРЯВАТЪ ОТЪ „СЛАВА.“

Въ Руссе: Г-нъ Н. Догановъ за Читалището „Бдущность“ въ Берковица, като жевдае на членоветѣ добъръ успѣхъ, братска любовь и Христіанско съгласіе въ общитѣ имъ дѣла.— Г-нъ Стоянъ И. Роглевъ подновява подарѣктъ си за Читалището, въ отечеството си *Беврево* съ сжщото родолюбиво желаніе.— Г-нъ Гену Петковъ подарява и за настоящата годъ едно теченіе за училището въ отечеството си *Енчовци* (Трѣвненско).— Г-жица Стоянка Спироднова, сестра на Г. Хр. Стояновъ учит. въ село *Кушовъ* (Русчюшко окръжіе) подарява за Дѣвическото училище, въ отечеството си *Беврево*.— Отецъ попъ Иванъ П. Дамитровъ въ село *Обретеникъ* (Русчюшко окръжіе) подарява за училището въ отечеството си *Кржевникъ* (Семалѣвско окръжіе).— Г-нъ Никодимъ Симеоновичъ учит. въ село *Иванъ-чифликъ* (Русчюшко окръжіе) подарява за училището въ отечеството си *Кратово*, въ царина-махлеси (въ Македонія и друго едно теченіе на брата си Константинъ С. Моловичъ священникъ въ сжція градъ.

Единъ ученикъ въ дома си, като з хваналъ да си учи урока, майка му отъ голѣма радостъ (?) одарила го съ дилава (машата) въ главата и го наранил... за да не учи, но да ѝ държи дѣтето.— Ето още една нова метода за въспитаніето на дѣцата

СЪДЪРЖАНІЕ:

Трѣба ли да пропадне духовното писаніе „Слава“?— Какъ ще ся поправи нашевото священство?— Человѣческото благополучіе (отъ М. Д. Тихчеви).— Литургика (продълженіе).— Посрещаніето на Н. Високопреосвященство Доростоло-Червенскій Митрополитъ Григорій вътъ Руссе Шодрозително слово.— Педагогически отдѣлъ: запази дѣтето да не згрѣши съ добро, аа не съ наказаніе.— Програмата на реалното училище въ крайната махала въ Руссе.— Стеснопански отдѣлъ: Нѣколко думи за народната икономіа.— Бълг. Черковно Пѣвческо Дружество вътъ Руссе

Издатель: Т. Х. Станчевъ.

Въ Печатницѣта на Дунавската Область. * (طوددنه ولايتي مطبعه سنده باعالمشدر) *